

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH260021
NAZWA
OBSZARU Dolina Warkocza

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH260021	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Dolina Warkocza

1.4. Data opracowania 2009-02	1.5. Data aktualizacji 2025-05
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 20 stycznia 2022 r. w spr. soo Dolina Warkocza (PLH260021)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
20.7385

Szerokość geograficzna
50.8181

2.2. Powierzchnia [ha]:
337.91

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL33	Świętokrzyskie
------	----------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6230			2.37		G	B	C	B	B
6410			7.4		M	D			
6510			65.18		G	B	C	B	B
91E0			5.07		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki				Populacja na obszarze				Ocena obszaru	
		Nazwa					Jakość		

Grupa	Kod	naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1337	Castor fiber			p				C	DD	D			
F	1163	Cottus gobio			p				V	DD	D			
F	1096	Lampetra planeri			p				C	DD	D			
M	1355	Lutra lutra			p				C	DD	D			
I	1037	Ophiogomphus cecilia			p				R	DD	D			
F	5339	Rhodeus amarus			p				R	DD	D			
I	1032	Unio crassus			p	67000	82000	i	C	M	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N23	0.28
N17	8.48
N10	54.89
N12	36.36
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Dolina Warkocza zgodnie z podziałem administracyjnym położony jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim, w gminach Górnio (145,35 ha) i Daleszyce (192,56 ha). Według fizyczno-geograficznego podziału Polski obszar ten leży w mezoregionie Góry Świętokrzyskie, makroregionie Wyżyna Kielecka, podprowincji Wyżyna Małopolska. Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski ostoja ta w większość położona jest w Okręgu Łysogórskim Krainy Świętokrzyskiej oraz częściowo (południowy fragment) w Okręgu Staszowskim Krainy Miechowsko-Sandomierskiej.

Obszar zaliczono do małopolskiego wyżynnego regionu klimatycznego, a dokładniej do Krainy Gór Świętokrzyskich. Zgodnie z danymi ze stacji meteorologicznej w Sukowie, wartość średniej rocznej

temperatury powietrza na omawianym terenie, kształtuje się na poziomie 7-8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą około 18,1°C, zaś najchłodniejszym styczeń (-2,7°C). Liczba dni z przymrozkami waha się od 200 do 210 w roku. Okres wegetacyjny trwa zazwyczaj od początku kwietnia do połowy listopada, co daje około 210-220 dni. Liczba dni pogodnych wynosi od 40 do 50, natomiast pochmurnych około 130. Czas trwania lata termicznego to 60-80 dni, a zimy termicznej powyżej 100 dni. Największa suma opadów przypada na miesiące letnie: lipiec, oraz czerwiec i sierpień, zaś najmniejsza w miesiącach zimowych.

Warkocz to dopływ Lubrzanki, mający początek na południowym stoku Łysicy na wysokości 410 m n.p.m. Charakteryzuje się dużym stopniem naturalności. Rzeka jest niewielka, miejscami ma charakter rzeki górskiej. W kierunku południowym pasmo to oddzielone jest nasunięciem Łysogórskim od niecki łagowskiej wypełnionej głównie dewońskimi piaskowcami kwarcytowymi, dolomitami, wapieniami oraz łupkami i marglami oraz dolnokarbońskimi łupkami. Warkocz płynąc w kierunku południowym rozcina wzniesienia koło Górna i Krajna zbudowane z wapieni, dolomitów i piaskowców, a następnie tworzy przełom przez wychodnie skał kambryjskich. Rzeka rozcina je zostawiając wzniesienia Grupy Otracza na zachodzie i Górę Sikorzą i Żarnowicę na wschodzie. W samej dolinie Warkocza zaznaczają się terasy akumulacyjne zlodowacenia Bałtyckiego. W utworach te wcinają się holocenijska dolina Warkocza, z piaskami i osadami rzecznyymi.

Dolinę Warkocza stanowi rzeka oraz wąskie pasy terenu wzdłuż jej koryta. Dlatego dominującym typem gleb na omawianym obszarze są mady rzeczne, które wykształciły się na osadach aluwialnych rzeki. Na wyższych terasach doliny w podłożu zalegają piaski luźne. Występują tu głównie gleby brunatne kwaśne, a w północnej części obszaru, gleby murszowate. Również w północnej części ostoji w okolicach Górna występują gleby torfowe, a na piaskach gliniastych czarne ziemie zdegradowane. W obniżeniach terenu gdzie podłoże skalne tworzą słabo przepuszczalne pyły ilaste wytworzyły się zabagniane gleby opadowo-glejowe lub gleby gruntowo-glejowe. Na podłożu mineralnym występują również gleby mułowo-torfowe i torfowe.

Dolina Warkocza znajduje się poza przebiegiem głównych korytarzy ekologicznych. Rzeka Warkocz stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym.

Północna część oraz niewielki południowo-wschodni fragment Obszaru Natura 2000 Dolina Warkocza znajdują się w granicach Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Tereny te zostały objęte ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych. Pozostała część Ostoi wchodzi w Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu. Oba obszary pokrywają się ze sobą na powierzchni około 211 ha. Pod względem siedliskowym dominują tu lasy iglaste, głównie bory sosnowe. Największą koncentrację osiągają na ubogich, nieprzydatnych rolniczo glebach piaszczystych. Spośród lasów liściastych, stosunkowo często występują lasy łęgowe przywiązane do najwilgotniejszych siedlisk, w dolinach rzek i mniejszych cieków. Żyzne lasy liściaste siedlisk świeżych mają znikomy udział.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotem ochrony w obszarze są 2 typy siedlisk przyrodniczych: 6230 i 6510, a także skójska gruboskorupowa.

6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniaczkowe Nardetalia – płaty bogate florystycznie Siedlisko obejmuje acydofilne murawy z panującą bliźniczką psią trawką (tzw. psiary), które rozwinęły się wtórnie, zwykle na skutek wycięcia lasów, na ubogich i bardzo ubogich glebach o zróżnicowanej wilgotności, w miejscach intensywnie wypasanych, lecz nienawożonych. Zgodnie z dokumentacją projektu planu zadań ochronnych płaty tego siedliska stwierdzono na północny wschód od wsi Zawady.

Reprezentatywność siedliska oceniono na B z uwagi na mały udział gatunków charakterystycznych dla siedliska. Powierzchnię względną oceniono na C, ponieważ powierzchnia siedliska w obszarze stanowi nie więcej niż 2% powierzchni tego siedliska w kraju. Stan zachowania siedliska oceniono na B ponieważ powierzchnia siedliska została uznana za dobrze zachowaną oraz stopień zachowania funkcji określono jako dobry. Ocena ogólna B wynika z ocen jakie zostały nadane przy reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanie zachowania.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)

Antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych glebach mineralnych bez śladów

zabagnienia. Siedlisko to powstało po wycięciu lasów liściastych i zagospodarowaniu tych terenów, jako łąki kośne. Są one bogate florystycznie i wysoko produktywne.

Zgodnie z dokumentacją projektu planu zadań ochronnych reprezentatywność siedliska oceniono na B, m.in. z uwagi na za mały udział gatunków charakterystycznych dla siedliska. Powierzchnię względną oceniono na C, ponieważ powierzchnia siedliska w obszarze stanowi nie więcej niż 2% powierzchni tego siedliska w kraju. Stan zachowania siedliska oceniono na B ponieważ większość płatów siedliska jest użytkowana - koszona. Ocena ogólna B wynika z ocen jakie zostały nadane przy reprezentatywności, powierzchni względnej oraz stanie zachowania.

1032 skójka gruboskorupowa *Unio crassus*

Skójka jest dużym, słodkowodnym małżem. Muszla tego gatunku jest zbudowana z dwóch symetrycznych połówek połączonych w górnej części więzadłem, które jest odpowiedzialny za rozchylanie muszli. Muszla skójki gruboskorupowej ma zazwyczaj kolor jasnobrązowy lub oliwkowy z charakterystycznymi rocznymi przyrostami.

Populację skójki gruboskorupowej w obszarze oceniono na C - wielkość populacji stanowi mniej niż 2% populacji krajowej. Stan zachowania oceniono na B ze względu na dobrze zachowane elementy siedliska ważne dla gatunku na znacznym odcinku rzeki. Izolację gatunku oceniono na C – nieizolowana, ponieważ znajduje się w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna B wynika z pozostałych ocen.

Ponadto w obszarze stwierdzono siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), których reprezentatywność oceniono na D. Stwierdzono również siedliska gatunków 1337 bóbr europejski *Castor fiber*, 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1355 wydra *Lutra lutra*, 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* oraz 5339 różanka *Rhodeus amarus*, których populację w obszarze oceniono na D - nieistotna.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0

Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność	0
Prywatna	0
Nieznana	100
Suma	100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Wyniki monitoringu z 2008 r. Raport dla gatunku na stanowisku – 1032. GIOŚ2. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Wyniki monitoringu z 2014 r. Raport dla gatunku na stanowisku – 1032. GIOŚ3. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony siedlisk Natura 2000; Wyniki monitoringu z 2018 r. Raport dla gatunku na stanowisku – 1032. GIOŚ4 . Przemyski A. (praca zbiorowa). 2018. Ekspertyza przyrodnicza dla obszaru Natura 2000 Dolina Warkocza na potrzeby projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Kielce

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	100.0				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	*	62.45
PL04	Cisowsko-Orłowiński	*	37.55

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
Adres:	Polska Szymanowskiego 6 25-361 Kielce
Adres e-mail:	sekretariat@kielce.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
---	--

Dolina Warkocza PLH260021

Link: <https://utn.pl/OhU04>

☐ Nie, ale jest w przygotowaniu

☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260021

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)